

ЕКОЛОГІЧНА СТАНДАРТИЗАЦІЯ І СЕРТИФІКАЦІЯ В СИСТЕМІ ЕКОЛОГІСТИКИ

М.П. Скрипчук, студент

Національний університет водного господарства і природокористування, м. Рівне

Розвитку логістики приділяють значну увагу в ЄС, США, Японії та інших країнах. Про істотне значення логістики у світовому господарстві свідчить її частка у валовому світовому продукті – 12%. В ЄС існує програма створення єдиної транспортно-логістичної інфраструктури (PEN), яка розглядається як базова складова євроінтеграції.

Сучасне уявлення про інноваційний розвиток логістики включає: екологічні вимоги до засобів транспортування та зберігання продукції; розробку систем менеджменту в тому числі інформаційної безпеки; моделювання та простежування ланцюгів постачання. Європейський досвід з розвитку логістики підтверджує важливість управління поставками, що є свідченням зростаючого розуміння компаніями важливості координації всіх функцій і бізнес процесів. Для цього в ЄС використовують термін «зелений ланцюг» постачання.

Окремі методичні підходи розвитку екологістики розкрито Смирновим І.Г., Балуєва О.В., Бакуліч О.О., Дзівалтовська І., Некрасова М.Н. щодо управління в системі логістики, суспільно-географічної логістики і логістичного інжинірингу [1, 2].

Враховуючи основи екологізації фактично всіх галузей економіки екологічні аспекти виникають і потребують свого науково-методологічного обґрунтування і в галузі логістики.

В наш час більшість інновацій в екології, економіці, менеджменті виникає на «стику» різних наукових напрямків (екологічний менеджмент, логістика, екологічний маркетинг, екологічні стандартизація і сертифікація продукції й послуг тощо). Положення екологістики необхідно розглядати у зв'язку із маркетингом у системі екологічного менеджменту, як науковий і бізнесовий напрям. Теоретичні і практичні напрями слід розробляти на основі системного підходу, з утворенням комплексних ефектів та у контексті об'єктивних закономірностей соціо-еколого-економічних процесів у світі.

Ефективними інструментами реалізації положень екологістики є екологічні стандартизація, маркетинг, сертифікація, моделювання бізнес-процесів, аудит, що надає на завершальному етапі ряд переваг передусім для споживачів і бізнесу – маркування, інформація про стан і тенденції на зовнішніх й внутрішньому ринках. Передусім такі інструменти покликані забезпечити орієнтацію сфери виробництва та посередників на: екологічні вимоги ринку; екологічні потреби споживачів; організацію екологічно безпечного бізнесу з виконанням в наш час – екологізації логістичних процесів як на рівні підприємства, галузі, так і регіону та економіки в цілому.

Тому, на нашу думку, екологістика – це наука про екологічно орієнтовані виробничі процеси, як в просторі так і в часі, екологічно безпечні способи просування продукції та надання послуг, науково обґрунтовані засади використання і моделювання оптимізації енергетичних, матеріальних, інформаційних потоків в системах товаропросування з метою забезпечення раціонального управління економікою на різних рівнях.

Актуальним питанням екологістики є виробництво альтернативних джерел енергії із сільськогосподарської сировини: пелети, етанол, біодизель тощо. Проте експорт їх з України буде не можливий (скорочені об'єми а з часом і повна відмова) без дотримання вимог вуглецевої сертифікації та стійкого використання природних ресурсів (ISCC). Сертифікацію за такими вимогами проводить в Україні – «Альфред С. Топфер Інтернешнел». Зокрема, основна сировина для альтернативних джерел енергії це: кукурудза, ріпак, соя, пшениця, ячмінь, цукровий буряк та ін. Ціни на сільськогосподарську продукцію, згідно з прогнозами Міністерства сільського господарства (МСГ) США, залишатимуться вищими за попередні роки протягом найближчого десятиліття, як результат: збільшення світового попиту на зернову, олійну та тваринницьку продукцію; девальвація долара США; збереження високих цін на енергоносії; подальше зростання виробництва біопалива (в ЄС це вимоги директив). ЄС встановив мандат, що на відновлювальні ресурси повинно припадати 10 % споживання енергії в транспортному секторі до 2020 року. Прогнози МСГ США припускають, що ЄС збільшує своє внутрішнє виробництво олійних культур та імпорт олії олійних і рослинних культур з країн колишнього Радянського Союзу та з країн Європи, що не входять до складу ЄС для збільшення виробництва біодизельного палива. Проте, припускається, що лише 60 % від мандата буде досягнуто за рахунок сировини з однорічних культур до 2019 року, при цьому частка етанолу з загального об'єму використання біопалива зростає з 28 % на даний час до 35 % до 2019 р., рис. 1 [3].

Важливою складовою логістики як продовольства і енергетичних культур є питома вага окремих ланок ланцюга товаропросування зернових у їх ціні, табл. 1. Тому доцільно вивчити досвід Канади та Казахстану і з державної монополії експорту зернових.

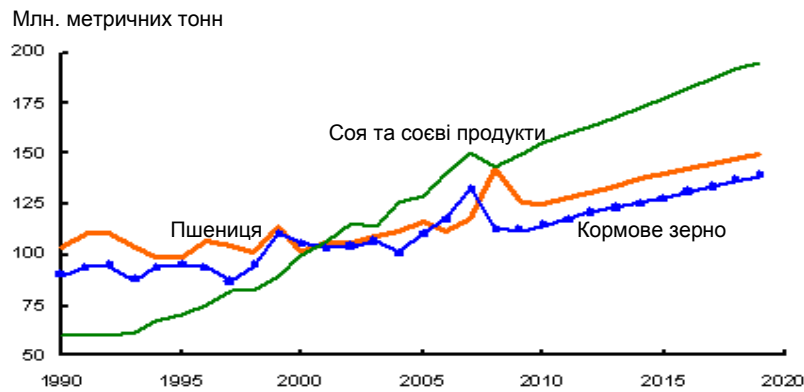

Рис. 1. Світова торгівля: пшеницею, кормовим зерном, соєю та соєвими продуктами

Для реалізації державного інтересу передусім в експорті сільськогосподарської продукції першочергово необхідно: провести гармонізацію стандартів із виробництва та сертифікації продукції до вимог ISO для попередження ризиків відмови закупівель діловими партнерами України (досвід торгівлі м'ясом, твердими сирами із Російською Федерацією у 2006 і 2012 роках відповідно), проводити диверсифікацію ринків збуту, орієнтувати виробництво та логістику на показники якості за випереджаючим принципом у стандартизації (наприклад, екологічна сертифікація природно-господарських систем, стандарти ISO 27000 «Системи інформаційної безпеки» тощо).

Таблиця 1 - Формування ціни на продовольчу пшеницю, %

Показники витрат	Україна	США
Ціна товаровиробника	49	76
На транспорт	13	6
Гуртові заготівельники	18	11
Портові збори, морський транспорт	19	7

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Смирнов І.Г. Логістичний напрям в суспільній географії: теорія і практика досліджень. – Автореф. дис. ... доктора географ. наук / Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ, 2003. – 39 с.
2. Некрасова М.Н. Конспект лекцій к курсу «Моделі управління природопользованием и ОВОС» [Электронный ресурс] / М.Н. Некрасова. - Режим доступа к материалам : http://web-local.rudn.ru/web-local/disc/disc_4216/prog.php.
3. Сільськогосподарські прогнози МСГ США до 2019 року (ОСЕ-2010-1). Доступно за адресою <http://usda.mannlib.cornell.edu/MannUsda/viewDocumentInfo.do?documentID=1192>.